

Nr 102.

Av herr **Liedberg**, om *höjning av det under rubriken Nötbo- skapsavelns befrämjande i statsverkspropositionen begärda anslaget till statsbidrag för anställande av överkontrollassistenter.*

Bland nionde huvudtitelns anslagsäskanden är upptaget ett anslag till »Nöt- boskapsavelns befrämjande, understöd åt kontrollföreningsverksamhet», å 150,000 kronor. Inom nämnda belopp inrymmes ett anslag å 12,000 kronor att utgå såsom statsbidrag för anställande av fyra överkontrollassistenter. Lantbruksstyrelsen hade under återopande av sin skrivelse den 5 september 1934 rörande frågan om en effektiv övervakning av kontrollföreningsverk- samheten föreslagit uppförande å riksstaten av ett anslag å 39,000 kronor för anställande av tretton överkontrollassistenter, varvid verksamheten i frå- ga i hela landet skulle bli underkastad övervakning och kontroll. Halva kostnaden skulle därvid bestridas av hushållningssällskapen själva. — 1933 års mjölk- och mejeritredning har jämväl tillstyrkt lantbruksstyrelsens för- slag.

Departementschefen håller även före, att en effektivare överkontroll å verk- samheten skulle vara till gagn. Innan slutlig ståndpunkt toges till förslaget i hela dess vidd, syntes det enligt statsrådets mening önskvärt, att en sådan överkontroll försöksvis anordnades inom vissa delar av riket, varigenom man finge närmare tillfälle att bedöma värdet av densamma.

För egen del kan jag ej finna, att man längre bör dröja med genomföran- det av lantbruksstyrelsens förslag i dess helhet. Alla torde vara ense om kontrollföreningsverksamhetens stora betydelse, men påtagliga brister ha dock gjort sig gällande i fråga om verksamhetens kontroll och övervakning. Skall denna kunna bli tillräckligt effektiv, så att verksamheten genomgående handhaves på ett fullt tillfredsställande sätt och så, att i möjligaste mån till- förlitliga resultat erhållas, är det oundgängligt, att överkontrollassistenter finnas, som helt och odelat få ägna sig åt denna uppgift. Enligt lantbruks- styrelsens förslag skulle anställas tretton dylika, varvid en överkontrollassi- stents verksamhet borde omfatta högst 75 kontrollföreningar. Några hus- hållningssällskap ha redan anställt och med egna medel avlönat överkon- trollassistenter, som uteslutande ägna sig åt denna tjänst, och erfarenhe- terna härav ha, enligt vad jag har mig bekant, varit påtagliga och goda. Att försöksvis ytterligare pröva systemet, innan det allmänt genomföres, synes mig ej heller behöfligt, då nu ett så kännbart behov föreligger att få kontrol- len genomförd inom hela landet. Det torde dock vara uteslutet, att så kan ske, därest ej särskilda statsbidrag för ändamålet beviljas.

Vid 1936 års riksdag avläts skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning i anslutning till vad jordbruksutskottet anfört i frågan om ändrade grunder för stamboksföring och premiering av nötboskap. Jordbruksutskottet hade härvid bl. a. anfört följande:

»Inom våra kontrollföreningar finnes ett stort antal utmärkta mjölkkor redovisade, vilka bättre än som nu sker kunde komma till nytta inom aveln. Det vore förtjänt av utredning och övervägande på vad sätt ett sådant bättre utnyttjande av dessa djur kunde möjliggöras och på lämpligt sätt organiseras. En förutsättning härför är emellertid att kontrollföreningarnas verksamhet och uppgiftsmaterial underkastas erforderlig kontroll för att erhålla den auktoritet, som kräves för dess utnyttjande i berörda hänseende.»

Ifrågavarande utredning, som verkställes av lantbruksstyrelsen med anlåtande av särskilt tillkallade sakkunniga, lär snart vara slutförd. Skall, såsom riksdagen avsett, en förenklad stamboksföring kunna genomföras och ett bättre tillvaratagande ske även för avelsändamål av det komaterial, som finnes, så torde det vara oundgängligt, att kontrollföreningsverksamheten övervakas och därvid framkomna resultat kontrolleras på ett säkrare, enhetligare och mera genomgripande sätt än som nu sker.

Vissa andra i och för sig behjärtansvärda behov på jordbrukets område ha i årets statsverksproposition blivit tillgodosedda i större utsträckning än tidigare. Då behovet av en bättre övervakning och kontroll i här berörda avseende är så allmänt känt och vitsordat, synes det mig, att den ökning av ifrågavarande anslag, som ett fullständigt genomförande av lantbruksstyrelsens förslag innebär, även borde vidtagas. Jag håller före, att det jämförelsevis blygsamma anslag det här gäller skall visa sig vara väl använda medel och bliva till avsevärt gagn för ladugårdsskötseln och mjölk-hushållningen i dess helhet.

På grund av det anförda hemställer jag,

att anslaget till statsbidrag för anställande av överkontroll-assistenter höjes från föreslagna 12,000 kronor till 39,000 kronor och att sålunda hela anslaget till kontrollföreningsverksamheten ökas från 150,000 kronor till 177,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1937.

Gösta Liedberg.